ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **B. U.**, zast. Mgr. Ladislavem Bártou, se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalované: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy**, se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 9. 2017, čj. KRPA-351015-20/ČJ-2017-000022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2019, čj. 4 A 116/2017-52,

takto:

I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2019, čj. 4 A 116/2017-52, **se ruší** ve výrocích I. a II.

II. Rozhodnutí Policie ČR, Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy ze dne 29. 9. 2017, čj. KRPA-351015-20/ČJ-2017-000022, **se ruší** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátu, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 3 400 Kč, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím žalované ze dne 29. 9. 2017 byl žalobce podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), zajištěn za účelem správního vyhoštění, a to na dobu 90 dnů ode dne omezení osobní svobody.

[2] Žalobce proti rozhodnutí žalované podal žalobu, kterou městský soud v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

[3] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel") kasační stížnost, z jejíhož obsahu je zřejmé, že stěžovatel napadá pouze výrok I. a II. rozsudku městského soudu. Těmito výroky byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí žalované a bylo rozhodnuto o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Správnost výroku III. a IV., kterými bylo rozhodnuto o odměně a náhradě hotových výdajů ustanoveného advokáta, podle obsahu kasační stížnosti napadena není.

[4] Namítl, že se městský soud nesprávně vypořádal s námitkou nepřezkoumatelnosti spočívající v tom, že se žalovaná v rozhodnutí nezabývala překážkami vycestování, resp. se nevyjádřila k vážné újmě hrozící stěžovateli při návratu do země původu, kterou stěžovatel tvrdil. Dle stěžovatele nelze tento nedostatek zhojit tím, že k této otázce se vyjádřilo Ministerstvo vnitra ve svém závazném stanovisku, které je součástí spisu, jak dovodil městský soud. Na odůvodnění rozhodnutí o zajištění cizince je třeba vzhledem k tomu, že je jím omezována osobní svoboda jednotlivce, klást zvýšené nároky. Stěžovatel odkázal na usnesení NSS ze dne 23. 11. 2011, čj. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS, dle kterého je správní orgán povinen se v rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění cizince zabývat možnými překážkami vycestování cizince do země původu. Navrhl, aby NSS napadený rozsudek městského soudu zrušil a zrušil rovněž rozhodnutí žalované a věc jí vrátil k dalšímu řízení.

[5] Kasační stížnost je důvodná.

[6] Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovateli bylo několikrát uloženo správní vyhoštění; území ČR měl opustit po odpadnutí důvodů znemožňujících vycestování. Po odpadnutí důvodů znemožňujících vycestování cizince byla stěžovateli stanovena doba k vycestování. Ve stanovené době k vycestování stěžovatel ČR neopustil, a proto byl dvakrát odsouzen za maření výkonu rozhodnutí orgánu veřejné moci a byl mu uložen nepodmíněný trest odnětí svobody a trest vyhoštění. Po vykonání trestu odnětí svobody byl stěžovateli vydán výjezdní příkaz. Ve stanovené době stěžovatel území ČR opět nevycestoval.

[7] Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o

totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.

[8] Podle § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí.

[9] V posuzované věci není sporné, že stěžovatel by mohl mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, a byly by tedy naplněny podmínky pro zajištění cizince dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Spornou otázkou však je, zda byly dostatečně posouzeny důvody znemožňující vycestování stěžovatele do jeho země původu.

[10] V usnesení ze dne 23. 11. 2011, čj. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS, rozšířený senát NSS konstatoval, že správní orgán má povinnost se zabývat v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona o pobytu cizinců možnými překážkami správního vyhoštění cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. Dále doplnil, že smyslem řízení o zajištění cizince není ovšem konečné posouzení otázky, zda má být tomuto cizinci uděleno správní vyhoštění, ale pouze vytvoření podmínek pro to, aby se tento hlavní účel mohl naplnit a nebyl předem zmařen tím, že se cizinec bude skrývat či se jinak vyhýbat výkonu případného správního vyhoštění, předání či vycestování z území ČR.

[11] Stěžovatel do protokolu o podání vysvětlení ze dne 29. 9. 2017 uvedl, že v zemi původu mu hrozí likvidace a bojí se o život. Lidé z podsvětí, od kterých si kdysi půjčil peníze, by je chtěli zpět. V zemi původu by se údajně dostal také do vězení, neboť v ČR byl bez cestovního dokladu. V Uzbekistánu je podle stěžovatele vše propojené - policie, soudy i podsvětí. Zabili by jej buď ve vězení, anebo na ulici.

[12] Žalovaná si vyžádala závazné stanovisko Ministerstva vnitra k možnosti vycestování cizince. V závazném stanovisku Ministerstvo vnitra posoudilo situaci v zemi původu stěžovatele a vypořádalo se i se shora uvedenými tvrzeními stěžovatele a dospělo k závěru, že vycestování cizince je možné. Ochrany se může stěžovatel domoci u orgánů veřejné moci, v zemi původu mu nehrozí trest smrti a Uzbekistán začal rovněž podporovat občany v možnosti vycestování do ciziny za účelem práce.

[13] Žalovaná však závazné stanovisko Ministerstva vnitra nijak ve svém rozhodnutí nezmínila, zcela jej pominula a pouze na str. 9 svého rozhodnutí uvedla, že stěžovatel neuvedl žádnou překážku, která by mu bránila ve vycestování. Městský soud přesto konstatoval, že rozhodnutí žalované je přezkoumatelné, neboť to, že neexistovala žádná překážka ve vycestování cizince, plyne ze závazného stanoviska Ministerstva vnitra.

[14] NSS se neztotožňuje se závěrem městského soudu. S ohledem na citovanou judikaturu je správní orgán při rozhodování o zajištění povinen posoudit překážky

vycestování cizince. V posuzovaném případě stěžovatel ve správním řízení navíc výslovně uvedl překážky, které mu údajně brání ve vycestování do země původu. Žalovaná se proto ve svém rozhodnutí byla povinna zabývat možnými překážkami bránící stěžovateli ve vycestování, a především odůvodnit, proč stěžovatelem tvrzené důvody, které mu údajně znemožňují vycestování, nejsou případně relevantní, důvodné či věrohodné. To ovšem žalovaná neučinila. Pokud žalovaná konstatovala, že stěžovatel netvrdil žádné překážky, které by mu bránily ve vycestování, je tento závěr v přímém rozporu s obsahem spisu, jak plyne z výše uvedeného. Popsaný nedostatek rozhodnutí přitom není zhojen tím, že překážkami vycestování, které uváděl stěžovatel, se zabývalo Ministerstvo vnitra v závazném stanovisku, které žalovaná nijak nezohlednila. Žalovaná byla povinna promítnout tyto závěry do svého rozhodnutí.

[15] Pouze pro úplnost NSS dodává, že nedostatky rozhodnutí žalované nemůže zhojit ani její vyjádření k žalobě, neboť nedostatek odůvodnění rozhodnutí vydaného ve správním řízení nemůže být dodatečně zhojen rozborem učiněným až v žalobě (srov. obdobně ve vztahu ke kasační stížnosti rozsudek NSS ze dne 13. 10. 2004, sp. zn. 3 As 51/2003).

[16] NSS proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil kasační stížností napadený rozsudek městského soudu v rozsahu výroku I. a II.

[17] S ohledem na to, že v posuzovaném případě byly již v řízení před městským soudem důvody pro to, aby rozhodnutí žalované bylo zrušeno, nevrátil NSS věc městskému soudu k dalšímu řízení, neboť by při respektování názoru vysloveného zdejším soudem v tomto rozhodnutí a vzhledem k charakteru vytýkaného pochybení nemohl vady napadeného rozhodnutí žalované nikterak zhojit. NSS proto současně se zrušením rozhodnutí městského soudu postupoval podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. a zrušil také rozhodnutí žalované, které věc vrátil k dalšímu řízení. Právním názorem, který vyslovil NSS ve zrušujícím rozsudku, je žalovaná za přiměřeného použití § 78 odst. 5 s. ř. s. vázána.

[18] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne NSS v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským (městským) soudem. O náhradě nákladů řízení NSS rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch. Stěžovatel měl ve věci úspěch a příslušelo by mu právo na náhradu nákladů řízení. V řízení před městským soudem a v řízení o kasační stížnosti mu však žádné náklady nevznikly.

[19] Podle § 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s. advokátovi, který byl stěžovateli ustanoven městským soudem, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Advokát provedl ve věci jeden úkon právní služby spočívající v sepsání kasační stížnosti, tj. písemné podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Za provedený úkon právní služby advokátovi náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 3 400 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. října 2019

Ondřej Mrákota
předseda senátu